

Vänsterpartiets valplattform 1998

Antagen av vänsterpartiets kongress i Luleå, januari 1998

Dags för rättvisa!

Vänsterpartiet arbetar för att vrida politiken åt vänster. Vi vill vara en röst i riksdag, landsting och kommuner för dem som känner maktlöshet. Vi kommer att göra allt vi kan för att rättvisa och solidaritet blir vägledande för politiskt beslutsfattande.

Under 90-talet har orättvisorna ökat i Sverige. I takt med att kapitalägarna stärkt sina positioner har inkomster, förmögenheter och makt omfördelats från fattig till rik, från offentligt till privat och från kvinnor till män. Politiken vreds åt höger redan under socialdemokratiska regeringar på 80-talet. Under regeringen Bildt etablerades massarbetslösheten och orättvisorna ökade än mer. En kort period efter valet 1994 hejdades högervändningen genom en samarbete mellan socialdemokratin och vänsterpartiet. Men när regeringen inte orkade stå emot högerens och storfinansens kritik mot vänstersamarbetet utan började samarbeta med centerpartiet fortsatte klasskillnaderna att öka.

Det finns en föreställning om att det inte finns något alternativ till den politik som förs idag, att all utveckling är given. Det är enbart sant för dem som tror att nyliberalismen är en naturlag och tycker att det är önskvärt med avregleringar, privatiseringar, ökade klass- och könsskillnader, ökad makt åt arbetsgivarna och minskade skatter för höginkomsttagare. Vi vet att det finns en majoritet mot en sådan utveckling i Sverige.

För den som anser att kampen mot arbetslösheten, miljöomställningen och bekämpande av orättvisorna är de viktigaste politiska uppgifterna finns ett alternativ. Vänsterpartiet är det socialistiska och feministiska partiet i Sverige. Vi vill bygga ett hållbart samhälle i solidaritet med världens fattiga och förtryckta. Vi motarbetar EU-medlemskapet och anpassningen till den planerade valutaunionen. Vi accepterar inte att massarbetslösheten etableras i Sverige. Vi angriper odemokratiska ägandeförhållanden och vill förändra Sverige till ett land där alla människor har lika rättigheter och där friheten att välja inte är beroende av plånboksstorlek, namn eller kontakter. Vi vill skapa ett samhälle där alla har möjlighet att påverka i stort som i smått. Och vi är övertygade om att tillräckligt många kan förändra tillsammans. Det är dags för en vänsterpolitik för att göra Sverige mer rättvist, jämställt och demokratiskt. Nu är det tid för en socialistisk politik. Det är dags för rättvisa. Alla vinner inte på vår politik. Vi vill att de som idag har minst makt gynnas och detta förutsätter en radikal omfördelning. För att kvinnor ska uppnå samma inflytande och lönenivåer som män krävs att män står tillbaka. Om arbete åt alla och generell välfärd ska skapas kommer politiken i konflikt med dem som tjänar på arbetslöshet och nedskärningar. Vår politik är en politik för flertalet och därmed mot fåtalets makt.

Under många år har svensk militär och polis och det socialdemokratiska partiet bedrivit en omfattande åsiktsregistrering som främst har drabbat vänsteranhängare. Vi kräver att få veta sanningen om det som skett. Därför vill vi ha en oberoende sanningskommission som ska utreda registreringen mellan 1939 och 1998. En sådan kommission ska ha tillgång till alla arkiv och rätt att höra personer som har tystnadsplikt.

För den som vill göra Sverige mer rättvist räcker det inte med att många röstar rätt. För att politiken ska vridas åt vänster krävs också en rörelse utanför riksdag och kommunfullmäktige för rättvisa, solidaritet, jämställdhet och demokrati. Då kan vi tillsammans börja förändringen av Sverige till ett land där friheten för de många ökar.

En politik för rättvisa och ekonomisk demokrati

För vänsterpartiet är arbete åt alla överordnat andra ekonomisk-politiska mål. Med dagens massarbetslöshet är det viktigare att få fler i arbete än att ha absoluta krav på prisstabilitet eller göra stora avbetalningar på statsskulden.

Sverige är inget fattigt land, men rikedomarna är ojämnt fördelade. Det svenska och

internationella storkapitalet sätter idag ramarna för politikens och demokratins möjligheter att fördela tillgångar på ett jämlikt och rättvist sätt. En mycket stor andel av kapitalet används till spekulation istället för till långsiktiga, produktiva investeringar. Direktörlöner, fallskärmsavtal och politikerförmåner upprör med rätta många människor. Vi vill minska klasskillnaderna i samhället.

Vänsterpartiet vill demokratisera den ekonomiska makten. Vi vill använda samhällets resurser, som AP-fonderna, för långsiktiga och ekologiskt hållbara investeringar. Vi motsätter oss privatisering av de statliga företagen. Dessa företag är viktiga för att vi demokratiskt ska kunna påverka samhällsutvecklingen. Vi vill öka de arbetande människornas inflytande -, både direkt i företagen och via löntagarfonder. Vi vill göra det förmånligare att starta kooperativ och företag som ägs och styrs av de anställda.

Socialdemokraterna och de borgerliga partierna vill sänka skatten för höginkomsttagare. Samtidigt som storföretagen slår rekord - i vinster, aktieutdelningar och börsvärde - raseras välfärden genom nedskärningar i offentlig sektor och i socialförsäkringssystemen. Skatt på bolagsvinster, förmögenheter, miljösadlig verksamhet och höga inkomster är för låg idag. Vänsterpartiet vill inte, till skillnad från de borgerliga partierna, slösa stora pengar på skattesänkningar för de rika. Sådana skattesänkningar skapar stora hål i statens budget. Låg arbetslöshet, generell välfärd och god miljö kräver skatteintäkter, men ger också stora vinster för ett land.

För vänsterpartiet är den ekonomiska politiken ett redskap för att skapa rättvisa levnadsvillkor mellan människor och olika regioner i landet. Skattepolitiken ska inriktas på att tillräckliga resurser avsätts till offentlig verksamhet så att alla medborgare kan känna trygghet i rätten till ett värdigt liv.

Vänsterpartiet vill genom en skarp konkurrenslag bekämpa privata monopol och karteller. Enstaka ägares andel inom media måste begränsas. Vi vill stärka samhällets makt över de finansiella marknaderna och vill öka det internationella samarbetet för att stärka demokratins ställning gentemot spekulationsekonomin.

Arbete åt alla!

För vänsterpartiet är arbete åt alla ett överordnat krav i den ekonomiska politiken. Vi står för ett helhetsgrepp mot arbetslösheten och för fler arbetstillfällen i såväl offentlig som privat sektor. Full sysselsättning är det bästa sättet att få ordning på statsfinanserna. En sund offentlig ekonomi är samtidigt en förutsättning för en aktiv politik mot arbetslösheten.

Vi är övertygade om att endast vänsterpolitik kan klara både sysselsättningen och de offentliga finanserna.

Arbetslöshet leder till ökade klassklyftor och lönesänkningar, och bidrar därmed till ett borgerligt systemskifte. När fackföreningarna får svårare att stå emot arbetsgivarna spelas olika grupper ut mot varandra vilket ytterligare försvårar krav på lika lön, sänkt arbetstid eller förbättrade arbetsvillkor.

I detta läge har regeringen valt att gå arbetsgivarnas ärenden och företagens makt har stärkts ytterligare. Vänsterpartiet vill i stället förstärka arbetsrätten och de anställdas ställning på arbetsplatserna.

Arbetslösheten leder också till att en stor grupp människor utestängs från delaktighet i samhället. Detta gäller i hög grad invandrare. När sysselsättningen ökar inom vissa sektorer eller regioner minskar ändå inte arbetslösheten bland de nya svenskarna. Arbete åt alla är nyckeln till den dörr som leder till integration, jämlikhet och jämställdhet. Endast genom att ta krafttag mot arbetslösheten kan vi motverka ökad segregation och utslagning.

Det finns de som tjänar på arbetslösheten. Med en armé av arbetslösa påskyndas omfördelningen av makt, förmögenheter och inkomster från fattig till rik. Människor blir otrygga, klassamhället förstärkt, och det nyliberala systemskiftet underlättas av en etablerad massarbetslöshet. Därför är kampen för jobb vänsterns viktigaste politiska uppgift.

Öka rättvisan

Rättvisa är produktivt. En rättvis fördelningspolitik ger fler människor möjlighet att ta del av

varor och tjänster efter behov. Då ökar produktionen samtidigt som innovationer och utveckling stimuleras. Därmed skapas fler arbetstillfällen. En rättvis fördelning är därför också sund för Sveriges utveckling.

Kortare arbetstid - begränsa övertiden

Der är dags att förkorta arbetstiden. Vänsterpartiet vill som ett första steg lagstifta om 35 timmars arbetsvecka. Målet är att normen för heltidsarbete sänks från åtta timmar per dag till sex timmars arbetsdag med bibehållen lön.

En arbetstidsförkortning ger fler jobb. Dessutom ökar möjligheterna till jämställdhet mellan kvinnor och män och förutsättningarna för fler att delta i politik och föreningsliv förbättras. Övertidsuttaget bland dem som har jobb motsvarar cirka 130000 årsarbetstillfällen.

Vänsterpartiet vill begränsa övertidsuttaget genom att göra det dyrare för arbetsgivare att ta ut övertid i stället för att nyanställa.

Näringspolitik för nya jobb

Staten har ett ansvar för att skapa förutsättningar för utveckling, utbildning och ekologiskt hållbar tillväxt. Därför ska pensionsfondernas medel användas till socialt och miljömässigt motiverade investeringar. Förutsättningar för sådana produktiva investeringar för små företag måste skapas genom att staten erbjuder billiga lån till investeringar.

Ansvaret för sjuklönen bör ligga hos försäkringskassan i stället för hos företagen. Som ett första steg föreslår vi att företag med upp till 10 anställda befrias från sjuklöneansvaret. Vi vill också införa stöd för investeringar i mindre företag och reducera egenavgifterna för egenföretagare. Statens stöd till företagen gynnar idag nästan enbart män. För att bryta denna sneda könsfördelning anser vi att kvinnligt företagande och kooperativa utvecklingscentra bör ges extra stöd.

Framtidsfonder för utbildning

Det stora kunskapslyftet behövs inom arbetslivet. Alla anställda måste ges möjlighet till kompetensutveckling och vidareutbildning. Idag saknar många, främst lågavlönade och kortutbildade arbetare, möjligheter att utvecklas i sina jobb. Likaså missgynnas kvinnor av att män får mer och kvinnor mindre av resurser avsatta för vidareutbildning.

Vänsterpartiet vill inrätta framtidsfonder för hela arbetsmarknaden som finansieras genom industrins vinster. Pengarna ska användas till utbildning samt utveckling av arbetsmiljö och arbetsorganisation. De lokala fackliga organisationerna ska ha ett starkt inflytande över hur pengarna används. Därmed blir framtidsfonderna ett medel i kampen för demokratisering av den ekonomiska makten.

Satsa på offentlig sektor

Antalet anställda i kommunerna har minskat sedan slutet av 1980-talet. Samtidigt ökar behoven av personal inom vård, omsorg, utbildning och kultur. Vi kan inte acceptera vanvård av gamla, förvaring i stället för barnomsorg eller försämrade kommunal service och ökad arbetslöshet som främst påverkar kvinnor.

Vänsterpartiet vill avsluta nedskärningspolitiken och börja utveckla välfärden. Landstingen och kommunerna måste tillföras mer resurser till vård, omsorg, utbildning och kultur. Ökade resurser skulle snabbt ge många nya arbetstillfällen.

Idag sägs människor upp från sina anställningar i offentlig sektor för att tvingas ut i arbetslöshet samtidigt som andra arbetslösa anvisas till samma arbetsplatser med ALU, 55+ eller "kvalitetshöjare" med låg ersättning och utan anställningstrygghet. Vänsterpartiet vill i stället omvandla A-kassemedel till fasta anställningar med avtalsenlig lön inom offentlig sektor.

Miljöomställning ger nya jobb

De viktigaste målen för vår ekonomiska politik är att underlätta för miljöomställningen och att bekämpa arbetslösheten - två uppgifter som är lätta att förena. Produktion, konsumtion och kommunikationer måste ställas om till ekologiskt hållbara lösningar. Vi vill miljöanpassa bostadsområden, bygga ut kollektivtrafiken och minimera farliga utsläpp.

Avvecklingen av kärnkraften bidrar till att ställa om energisystemet och till utvecklandet av hållbara energisystem. Det kräver forskning, utveckling och utbyggnad av alternativa

energikällor vilket skapar arbeten. Alternativen till kärnkraften har ofta en mer regional prägel och skapar därmed sysselsättning i hela landet.

Regional utveckling motverkar arbetslösheten

Flyttlasspolitiken har tagit ny fart de senaste åren. Ett fåtal expansiva regioner tar allt större del av offentlig service och nya jobb. En majoritet av landets kommuner är drabbade av utflyttning, vilket minskar skatteintäkterna och ytterligare försämrar möjligheterna till god kommunal service. Nu krävs en aktiv regionalpolitik som gör det möjligt att skapa arbetstillfällen i hela landet. Stöd till nyinvesteringar, aktiv utlokalisering av statliga verk och myndigheter och satsning på forskning och utbildning i hela landet är nödvändiga inslag i en sådan politik. Rättvisa och tillgänglighet ska vara ledorden för statlig verksamhet och statligt företagande. Tillgång till post, kommunikationer och annan samhällsservice ska vara självklara oavsett var i landet man bor.

Ung och arbetslös

Att samhället inte tar vara på unga människors kunskaper och erfarenheter är ett slöseri med mänskliga resurser och dessutom samhällsekonomiskt felaktigt. Idag utnyttjas unga som gratis arbetskraft. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna ger inga fackliga rättigheter som semester eller uppsägningstid. Arbetsmarknadspolitiska särlösningar för unga bör begränsas till åtgärder som ger utbildning eller jobb, till exempel rekryteringsstöd.

Unga vill, precis som äldre, ha riktiga jobb. Men förutsättningarna är delvis svårare eftersom arbetslivserfarenhet och kontakter ofta saknas. Vänsterpartiet betonar att ungdomsarbetslösheten inte kan lösas för sig utan är en del av kampen för arbete åt alla.

Välfärd för alla!

Vänsterpartiet är idag den politiska kraft som konsekvent vill utveckla den generella välfärden. Vi vet att en offentlig sektor som ger alla samma rättigheter oavsett förmögenhet, lön eller kontakter ökar friheten för arbetslösa, lågavlönade och fattiga. Skattefinansierade och offentligt organiserade välfärdssystem omfördelar från rika och högavlönade till dem som inte kan köpa sig privat vård, omsorg och utbildning. En välfärd som omfattar alla omfördelar mellan kvinnor och män, mellan generationer och samhällsklasser och är ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt att använda gemensamma resurser.

När bidragssystem försämrats och offentlig verksamhet skärs ned ökar klass- och könsskillnaderna i samhället. För den som har råd finns alltid möjligheter att köpa sig privata garantier mot vårdköer, personalnedskärningar i äldreården och nedläggningar av daghem. Den högavlönade kan försäkra sig mot ofärd och skaffa sig högre pension, sjukersättning och arbetslöshetsersättning. De rika har både livrem, hängslen och fallskärm. Vänsterpartiet vill utveckla det kommunala självstyret och den lokala demokratin. Vi vill att politiker och medborgare ska kunna mötas i diskussioner om kommunala frågor, till exempel genom öppna nämndmöten, allmänhetens frågestund i fullmäktige och medborgarpaneler. Vi vill också att alla ska kunna delta i den kommunala planeringen genom referensgrupper, remissförfarande och införande av allmänhetens rätt att skriva motioner till fullmäktige. Vi vill öka medborgarnas direkta makt över sin vardag, till exempel skolor, daghem och äldreboende genom brukarråd, självförvaltning och direktvalda styrelser. Vi tror att partierna liksom kommunernas politiska organisation måste vara mycket mer öppna mot omvärlden än hittills. Vi ser det också som nödvändigt att reformera den politiska organisationen efter närhetsprincipen, det vill säga alla beslut ska fattas så nära de berörda som möjligt. Detta demokratiska synsätt kommer till exempel att innebära överflyttning av makt och ansvar från EU till nationerna, från nationalstaten till regionala parlament, från regioner till kommuner och från kommuner till medborgarna direkt.

För att bevara och utveckla en generell och solidarisk välfärd måste kommuner och landsting tillföras mer resurser och det kommunala skatteutjämnningssystemet göras rättvisare. Utbildning, vård och omsorg måste prioriteras, till exempel genom en utbyggnad av äldreomsorgen. Särskilt viktigt är att grupper som har svårt att göra sina röster hörda, så som psykiskt sjuka eller utvecklingsstörda personer, ges möjlighet till ett rikt och värdigt liv. Vänsterpartiet kan inte acceptera att tillgång till sjukvård, mediciner, tandvård, utbildning, omsorg, kultur blir självklart bara för dem som har råd. Vänsterpartiet arbetar

också målmedvetet för att stat, landsting och kommun ska samordna sina resurser till medborgarnas bästa. Det behövs en utvecklad finansiell samordning så att samhällets resurser används på bästa sätt och för att ingen medborgare ska riskera att hamna mellan olika offentliga huvudmäns stolar.

Arbetslösa och lågavlönade med tunga och enformiga arbeten drabbas oftare av sjukdomar och förslitningsskador än andra. Därför är ohälsa en klassfråga. När vård och mediciner blir dyrare sparar många även in på det mest nödvändiga. Med nuvarande utveckling dröjer det inte länge innan man kan se på tänderna vem som är fattig. En god offentlig sjukvård kan i kombination med en rättvis fördelningsspolitik ge alla trygghet och människovärde.

Den offentliga sektorns resurser urholkas genom besparingar och uppsägningar. Olika "köp/säljssystem" och konkurrensutsättning leder till ökad byråkrati och försämrar en demokratisk insyn och styrning. Privatisering av vård och omsorg är inte bara ineffektivt och dyrt för samhället utan leder också i många fall till en inhuman vård. Vänsterpartiet vill bygga ett välfärdssystem som utgår från gemensamt finansierade verksamheter i offentlig regi. Vård, omsorg och utbildning ska organiseras för att möta medborgarnas behov och inte drivas av vinstintresse. Vi kräver också omorganisering och omprioritering inom offentlig sektor så att medborgarnas behov kan tillfredsställas effektivt och med god kvalitet. Ökat samarbete mellan sjukhus är bra, liksom att byråkratiska strukturer bryts ner. Men rationaliseringar och effektiviseringar får inte bli liktydiga med försämringar.

Alla människor ska ges förutsättningar för ett bra liv. Det är särskilt viktigt för dem som behöver hjälp med det vardagliga. Vänsterpartiet anser att assistentersättning och rätt till personlig omvårdnad för funktionshindrade aldrig får ifrågasättas.

Kulturen har en stor och viktig roll i samhället. Skapandet är ett grundläggande mänskligt behov. Genom att pröva, söka och forma sin identitet skapas kritiskt ifrågasättande av gällande sanningar. Kulturens fria växt och livskraft är en grundförutsättning för ett gott samhälle. Vänsterpartiet uppmuntrar och stödjer olika former av kultur som skapar gemenskap och ger uttryck för människors känslor och erfarenheter.

Vänsterpartiet avvisar kommersialism och ägandekoncentration inom media. Makten över media är avgörande för vilka värderingar som skapas i samhället.

Utbildning är en rättighet. Vänsterpartiet anser att alla har rätt till en utbildning som utvecklar förmågan att arbeta under demokratiska former. Utbildningen ska ta hänsyn till elevernas olika förutsättningar.

Vi vill avskaffa betygen och minska den sociala snedrekryteringen till högre utbildningar. Utbildningssystemet ska aktivt motverka köns- och klasskillnader i samhället. Ska dessa mål uppnås krävs mer personal. Inom skolan ska alltid svaga elever med särskilda behov ges extra stöd och resurser.

Alla barn, även de som har föräldrar som är arbetslösa, har rätt till en bra barnomsorg. Vårt boende präglas idag tydligt av segregation och kommersialism. Alla medborgare ska ha rätt till en bra bostad i en god miljö till rimlig kostnad. Detta förutsätter ett samhälleligt ansvar för och stöd till bostadsförsörjning. Idag är boendet i hög grad segregerat. I storstadsområden bor ofta lågavlönade i hyresrätt i förorter medan välavlönade bor i bostadsrätter eller i villa. För att vi ska kunna bryta segregeringen måste boendet i så stor utsträckning som möjligt bli oberoende av marknadskrafterna. Det är viktigt att försvara den gemensamt ägda allmännyttan. Lediga lägenheter ska förmedlas utan vinstintresse. Utvecklingen mot marknadshyror ska stoppas och bostadsbidragen höjas. Vänsterpartiet stödjer hyresgäströrelsens kamp för lägre hyresnivåer. Hyreskostnaden som andel av disponibel inkomst måste pressas tillbaka.

Vänsterpartiet vill stegvis höja nivåerna i sjuk-, föräldra- och arbetslöshetsförsäkringen till 90 procent. Arbetskadeförsäkringen ska ge 100 procent i ersättning. Vi vill också ta bort karensdagen i sjukförsäkringssystemet.

Poängen med generella system är att var och en ska bidra efter förmåga och att alla ska ha rätt att ta del av dem efter behov. Därför är det allvarligt när ersättningsnivåer sänks eller om taken i systemen sätts på en alltför låg nivå. Då kommer de som har råd att börja betala för sin egen trygghet genom privata försäkringar medan de som inte har råd hamnar

utanför. Alla förslag om grundtrygghet eller behovsprövning missgynnar kvinnor och lågavlönade.

Vänsterpartier vill utveckla ett sammanhållet generellt försäkringssystem som omfattar alla och ger ekonomisk trygghet vid olika situationer i livet. Ett sådant system ska utformas med likartade kvalificeringsregler och vara inkomstrelaterat. Ungdomar och invandrare har särskilt svårt att få del av dagens socialförsäkringssystem eftersom dessa ofta förutsätter en tidigare anställning. En allmän försäkring gör det lättare att forma lösningar för individuella problem.

För att kunna omfatta även dem som inte kommit in på arbetsmarknaden ska försäkringarna gälla så länge den enskilde uppfyller sin del av det åtgärdsprogram som ska finnas. Detta medför samordnade insatser från arbetsgivare, försäkringskassa, arbetsförmedling, kommuner med flera. Enskilda ska inte kunna falla mellan olika system och insatserna ska koncentreras på att skapa arbete och sysselsättning.

Vänsterpartiet vill skapa ett solidariskt pensionssystem som fördelar resurser från män till kvinnor och från höginkomsttagare till låginkomsttagare. De nya pensionerna ska utvecklas från ATP-systemet och ge ett stort offentligt sparande. Vi avvisar den pensionsöverenskommelse som socialdemokraterna och de fyra borgerliga partierna har ingått.

Vänsterpartiet vill avveckla egenavgifterna. Egenavgifter leder till att lågavlönade betalar relativt sett mer till systemet än högavlönade. Valfärden ska vara skattefinansierad och skatterna ska vara progressiva. Endast så kan solidariska system överleva.

Det är ont om jordklot

Om alla människor i världen konsumerade lika mycket som vi i västvärlden så skulle snart alla naturresurser vara förbrukade. 20 procent av jordens befolkning förbrukar 80 procent av resurserna. Begreppet "rättvist miljöutrymme" innebär att ingen ska kunna ta sig rätten att förbruka mer än sin andel av våra och kommande generationers gemensamma resurser. Sättet att leva i västvärlden måste förändras genom minskad konsumtion, nya levnadsmönster och återvinning.

Agenda 21 - dokumentet från FNs miljökonferens är ett viktigt verktyg att avvärja de globala miljöhoten. I alla Sveriges kommuner har arbete påbörjats med att lokalt ta fram planer för att ställa om samhället till en hållbar utveckling. Detta är en oerhört viktig process, där det gäller att engagera samhällets alla nivåer. För att klara uppgiften krävs en total omställning av det levnadsmönster som bygger på en hög materiell konsumtionsnivå. För vänsterpartiet är Agenda 21-arbetet angeläget inte bara av miljöskäl, utan är också ett uttryck för solidaritet med den majoritet av världens befolkning som nu nekas en rimlig del av jordens gemensamma resurser.

Vänsterpartiet anser att varje trafikslag ska bära sina egna samhällskostnader i form av utsläpp, energiåtgång och olyckor. Då skulle kollektiva trafiklösningar som järnväg och sjöfart få rättvisa villkor att konkurrera med bilar, lastbilar och flyg. Vänsterpartiet verkar för sänkta biljettpriiser i kollektivtrafiken. Bil- och lastbilstrafik är huvudansvarig för merparten av våra miljöproblem.

Biltrafiken är i praktiken subventionerad vilket i huvudsak gynnar högavlönade män i storstadsområden. Privatbilismen orsakar flest miljöproblem i våra större städer. Samtidigt är det just i dessa områden som alternativen till biltrafiken är både samhällsekonomiskt lönsamma och praktiskt genomförbara. Vänsterpartiet förespråkar satsningar på kollektivtrafik, höjda bensinavgifter och att kommunerna ska ges rätt att begränsa trafiken, utifrån miljö- och hälsoskäl. Beskattningen av bilismen måste differentieras utifrån regionala skillnader. Vi anser att bilindustrin ska underställas hårda krav på att utveckla bilmodeller med minskad bensinförbrukning, förnyelsebara bränslen och därmed lägre utsläppsnivåer. Godstransporter måste föras bort från vägarna till järnvägar och sjöfart där så är möjligt.

Idag anslås stora summor till vägar, vilket leder till att miljöbelastande trafik ökar. Vänsterpartiet vill omfördela från vägsatsningar till kollektivtrafik, sjukvård och miljöinvesteringar. Vi är för en grön skatteväxling - det vill säga sänkt skatt på arbete och

höjd skatt på förbrukande av ändliga resurser.

Vänsterpartiet har bidragit till att kärnkraftsavvecklingen påbörjas. Vi kommer att se till att överenskommelsen om stängning av Barsebäck uppfylls. Men vi vill också gå vidare med att avveckla all kärnkraft. Kol, olja, kärnkraft och torv är gårdagens energisystem som bygger på rovdrift av naturen och ger bestående miljöproblem. Kärnkraften påstås av en del vara en ren energikälla, men då bortser man från de stora ingrepp i naturen som är nödvändiga för att bryta uran och för att slutförvara det radioaktiva avfallet. Om försäkringskostnaderna för olyckor och radioaktiv förgiftning räknades in i priset skulle kärnkraftsel snart vara utkonkurrerad av andra energislag.

En omställning till förnybara energikällor ger nya arbetstillfällen i alla delar av landet. Omställningen kräver energibesparingar samt en rejäl satsning på alternativ som biobränslen, solenergi, vindkraft, biogas, vätgas och geotermisk energi (jordvärme). De älvar och vattendrag som ännu inte är utbyggda ska skyddas. Bevarandet av den biologiska mångfalden är en förutsättning för en långsiktig överlevnad för människor, djur och växter. Idag medför avverkning av gamla skogar och monokulturodling av skog- och jordbruksmark att många arter hotas av utrotning. Miljökrav måste gå före exploateringskrav. Vänsterpartiet vill uppmuntra ekologisk odling och en bra djurhållning. Basmat ska produceras så nära konsumenterna som möjligt. Det ger fler arbetstillfällen och bättre matvaror, men också minskade transporter och därmed reducerade utsläpp. EUs jordbrukspolitik gynnar det konventionella jordbruk som använder sig av stora mängder kemikalier och gödningsämnen. Stora jordägare får en orimligt stor del av EUs bidrag. Vänsterpartiet vill reformera EUs jordbrukspolitik.

Internationell solidaritet

Kapitalismen är alltmer global vilket leder till att orättvisorna inom och mellan länder och världsdelar ökar. En femtedel av jordens befolkning lever i extrem fattigdom, samtidigt som en femtedel, den rikaste, förbrukar 80 procent av jordens resurser. Världshandeln sker idag på de stora företagens och de rika ländernas villkor. Vänsterpartiet arbetar för att miljöhänsyn och fackliga rättigheter ska utgöra grunden för världshandelns villkor. Över hela världen ifrågasätter kvinnor den systematiska underordningen och kräver rätt till arbete, makt över sin sexualitet och jämställda villkor. Vänsterpartiet stöder kvinnorörelsens krav. Vi vill ha en ny ekonomisk världsordning, där människor i alla länder har ett demokratiskt inflytande över ekonomin och över användandet av naturresurserna. Vi vill höja det svenska biståndet till 1 procent av bruttonationalprodukten.

Sverige ska stå fritt från militärallianser och stormaktsblock. Med en aktiv och självständig utrikespolitik ska vi fritt kunna agera mot förtryck och diktatur oavsett om det handlar om Colombia, Indonesien, Kina eller Turkiet. Som ett alliansfritt land ska Sverige bidra till fred, avspänning och nedrustning. Det gör att vi motsätter oss ett svenskt Nato-medlemskap och verkar för att Sverige ska lämna NATO-samarbetet PFF Vi vill istället att FN ska få en ökad betydelse. FN måste demokratiseras och FN:s roll måste utökas till att bli mer konfliktförebyggande. Den orättvisa fördelningen är upphov till många konflikter som skulle kunna förebyggas genom ett aktivt agerande från FN.

Den orättvisa världsordningen ger upphov till stora flyktingströmmar. Människor tvingas fly från förföljelse, krig eller svält. I många länder utsätter sig den som protesterar mot orättvisor eller tar kamp för mänskliga rättigheter för enorma risker. De flesta människor på flykt tar sig aldrig längre än till de ofta lika fattiga omkringliggande länderna. En mycket liten del flyr till de rika västländerna. Dagens svenska flyktingpolitik är, precis som i andra EU-länder, ett misslyckande ur humanitär synpunkt. Torterade människor skickas tillbaka till förföljelse, familjer splittras och barn utvisas i strid med de konventioner vårt land undertecknat. Vänsterpartiet vill föra en human flyktingpolitik. Man ger människor på flykt undan krig och förtryck rätt till asyl i Sverige. Flyktingmottagandet måste förbättras.

Vänsterpartiet förespråkar ett starkare alleuropeiskt samarbete. Vi vill stärka samarbetet för fred och nedrustning i organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE. Vi vill förstärka Europarådets arbete för mänskliga rättigheter och utveckla ert starkare

miljösamarbete mellan Europas länder. Europa dras med stora problem med fattigdom, arbetslöshet, etniska motsättningar, bristande demokrati och miljöförstörelse. EU kan inte lösa dessa problem utan har i själva verket bidragit till flera av dem.

EUs ekonomiska politik och den planerade valutaunionen, EMU, påtvingar EU-länderna en politik som ökar arbetslösheten och leder till nedskärningar av välfärden. EMU är en odemokratisk konstruktion där ekonomin inte styrs av folkvalda utan av oberoende centralbanksdirektörer som följer dogmatiska fördragstexter. EMU utgör ett avgörande steg för att omvandla EU till en förbundsstat.

Vänsterpartiet anser att folket ska avgöra Sveriges inställning till förändringarna av EU. Ett eventuellt medlemskap i EMU måste avgöras i en folkomröstning. Denna folkomröstning bör genomföras så snart som möjligt. Detsamma gäller alla fördragsändringar som ökar EUs makt på medborgarnas bekostnad. Om svenska folket i en folkomröstning avvisar EUs utveckling är nästa naturliga steg att rösta om själva medlemskapet. Vänsterpartiet är motståndare till EU-medlemskapet och vi vill att Sverige lämnar den europeiska unionen.

Vänsterpartiet - ett alternativ för rättvisa

Det finns en tydlig skillnad mellan vänster och höger i svensk politik. Vänsterpartiet tar ställning för en politik som gynnar folket på storfinansens bekostnad. Ett starkt vänsterparti är nödvändigt för att bekämpa högerpolitiken, oavsett om den bedrivs av borgerliga partier eller socialdemokrater. Vinner högern valet 1998 försvinner möjligheten att vrida politiken till vänster. Därför är det ett huvudmål för oss att förhindra en borgerlig valseger.

Den senaste mandatperioden har vänsterpartiet tagit ansvar för politiken i många kommuner och landsting runt om i landet. Vi är övertygade om att ett starkare vänsterinflytande skulle vara bra för Sverige. Därför är vi beredda att ta ansvar också för rikspolitiken.

Genom att rösta den 20 september visar du vilken politik du vill ska föras och vilken regering du vill ska leda landet. Vänsterpartiet kräver en tydlig kursändring av regeringspolitiken.

Det innebär

- att arbete åt alla ska vara ett överordnat krav i den ekonomiska politiken
- att arbetstidsförkortningen ska inledas
- att EMU-frågan ska avgöras på ett demokratiskt riktigt sätt, genom en folkomröstning
- en radikal omfördelning från företag och högavlönade till arbetslösa och lågavlönade
- ökade resurser till kommuner och landsting och en utveckling av den generella välfärden
- en fortsatt kärnkraftsavveckling genom nya beslut och en satsning på utveckling av alternativa energikällor
- en human och solidarisk flyktingpolitik och att Sveriges bistånd till tredje världen ökar.

Vänsterpartiet sätter in alla politiska frågor i ett feministiskt perspektiv och arbetar för att makt och resurser fördelas jämnt mellan kvinnor och män. Vi vill begränsa storföretagens makt och utvidga demokratin.